

Oglas, pripisana itd.
datku i računaju se na temelju
objicnog cjenika ili po dogovoru.

Naruci za predbrojbu, oglase itd.
Izjav se naputkom ili poloz-
icom pošt. štedionice u Beču
na administraciju Hata u Puli.

Kad narudba valja točno oz-
naciti imo, prezime i najbližu
potku predbrojku.

Tko list na vremje ne primi,
seklo je javi odpravniku u
stevornom pismu, za koji se
se plaća poštarnina, ako se iz-
vara napis „Reklamacija“.

Cekovnog računa br. 847-849.

Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a neologn svoj pokvaril“. Narodna poslovica.

Odgovorni urednik i izdavatelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare Laginja i dr. u Puli ulica Glabla 1. — Glavni surađnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Crociera br. I, II, kat).

Glavna skupština Družbe sv. Ćirila i Metoda za Istru u Buzetu.

Ta se je skupština pretvorila u veliki, narodni tabor, koji se je, dakako kretao u granicama najavljenog rasporeda. Ono mnoštvo naroda, što je u nedjelju dohrli u Buzet iz svih strana hrvatske Istre, sjećalo nas je nezaboravnog dana 9. lipnja 1907., kad se je u srcu Istre, u Pazinu gradu, na družbinu poziv sastalo sve, što u Istri hrvatski čuti. I onda kao i prošle nedjelje sastali se predstavnici svih naših stališta: kao i onda tako se i prošle nedjelje u Buzetu okupili gotovo svi naši narodni zastupnici, odvjetnici, liječnici, obrtnici, trgovci itd. Premda je bila nedjelja došlo je na skupštinu mnogo svećenika, među kojima smo vidjeli i starih boraca i velikih prijatelja naroda našega. Na okupu našao se velik broj naših učitelja i učiteljica, koji se radi odazivljivu svakom narodnom pozivu. I onda kao i prošle nedjelje lebjedja je nad družbinom skupštine jedna misao: 9. lipnja 1907. bio je izražaj zanosa i oduševljenja nad nezaboravnim pobjedom od 14. svibnja. Na velikoj je pak skupštini od prošle nedjelje naša oduška osjećaj skorašnjeg izborog boja gdje će se ponovno manifestirati silna i nesloniva volja istarskih Hrvata. A nad sve je to i onda kao i u nedjelju sijajno i prekrasno nebo sipalo svoj topli sunčani blagoslov.

Sastanak se je držao na Fontani, „Novom Buzetu“ kome su naši ljudi udarili temelj. Sastanak se je držao u „Narodnom Domu“ sred cvjetne i zelenje prirode, na podnožju humka, na kome još jedva nekako drhturi gola nemoć propalog talijanskog Buzeta. Čudni li su putevi sudbine. Prije je na onom vršku vladala sila i aj, a nadaleko u okolo bleda i žalost; sada se tuda izvija snaga i mladost, a tamo gori nesnosna starež i zadač opustjelog groblja. Umire starci, nepopravljivi parazit, dok mu domaća, sokolska glazba, dolje igra posljednje opljelo. Ta je vrijedna glazba imala u nedjelju mnogo posla. Na njoj bijaše, da dođe kući u „Narodni Dom“ vodi gostove koji su stizavali iz raznih strana Istre. Oko 11 sati prije podne stiglo je na kolodvor Počekaj družbino Ravnateljstvo s gostovima iz istočne Istre i Trsta. Tu ih je dočekao obljubljeni i neumorni župnik u Brestu, velečasni gospodin Ellner. Uz pucnjavu mužara, lepršanje narodnih hrvatskih trobojica, vodjeni sokolskom glazbom, pozdravljeni morem naroda stupili su gostovi u „Narodni Dom“ nedaleko kojeg je bio smješten prekrasan slavoluk.

Pod milim nebom odslužio je družbinu predsjednik gosp. Vjekoslav Spinčić svetu misu, kojoj je prisustvovao mnoštvo naroda. Za vrijeme skupnog objeda u „Narodnom Domu“ digao se je narodni zastupnik, jedan od prvih probuditelja buzesčine i prvi njezin hrvatski načelnik, g. Fran Flego i lijevim, rodoljubnim rijećima pozdravio sve prisutne. Odgovorio mu je plamenitim

govorom narodni zastupnik gosp. dr. Ivan Pošćić. Nazdravljen je predsjedniku slovenske družbe gosp. savjetniku Senekoviću i blagajniku iste družbe gosp. Hudoverniku, koji su se sa svoje strane na lijeprim pozdravima srdaćno zahvalili.

Vani je medjutim od časa do časa raslo mnoštvo. Ma kako bila velika dvorana „Narodnog Doma“, vidjelo se odmah, da ona neće moći primiti ni deseti dio one ogromne mase. I doista, kad se je dvorana napunila općinstva, vani se je na golemom prostoru stisla nepregledna množina svijeta. Da i ti ljudi nesto čuju do samih se vrata „Narodnog Doma“ doijela dva stola, prebacile dvije doske i tu se na žarkom suncu okupilo Ravnateljstvo, da narodu dade račun o svom poslovanju u prošloj godini. Da se govornike i izvjesitelje donekle obrani od sunca, jedan je naš čovjek uzeo hrvatsku veliku trobojnicu, a drugi se popeo na ljesteve i za trajanja cijele skupštine držao drugi kraj narodnog barjaka.

Nu to je ustao družbin predsjednik profesor Vjekoslav Spinčić i jakim i snažnim glasom, da ga se moglo daleko čuti, izrekao je ovaj govor:

Slavni zbor!

Sastao nas se je dovoljan broj, i više nego propisuje § 25. naših pravila, te otvaram današnju godišnju skupštinu Družbe sv. Ćirila i Metoda, 18-tu po redu.

Cast mi je pozdraviti prije svega ovđje prisutnu braću Slovence, vrlo postovanog predsjednika slovenske družbe sv. Ćirila i Metoda gosp. Andrea Seneković i blagajniku iste gosp. notara Hudoverniku. Slovenska družba imade istu svrhu kao i hrvatska; obje rade doista neodvisno jedna od druge, al prema istom cilju. Ja želim da ona ljubav, koja dosada između ovih postoji da ta potraje i nadalje; pače idem i dalje pak izražam i ovđje vruću želju da se ta ljubav protegnje na sva društva hrvatska i slovenska, pak, da idu sva ne samo na kulturnom polju nego i na političkom i gospodarskom k istoj svrsi.

Narode!

Već je 30 godina tome što sam počeo zalažiti u ove strane. Kad sam prvi put ovamo došao, kao nadzornik škola, 1882. godine onda ovđje u Buzetu nije bila nego talijanska škola na tri razreda, u kojoj se nije podučavalo hrvatskoga jezika nit kao predmet; u kotaru bili su samo dvoje hrvatske redovite i nekoliko pomoćnih škola.

U občini paševali su Talijani i Talijani. O kakvim pravima za Hrvate i Slovence u ovoj občini ne bijaše ni govora. Narod, ili bar pojedinci u njem bili su se poteli već nešto prije trzati od dugovječnoga sna. Prvi koji je znao životom rječju oduševiti narod za njegove svetinje bio je starcima dobro poznati Mate Trnovec, onda pristav kod ovđešnjega kotara, suda, — danas umirovljeni dvorski savjetnik. On i neki svećenici prvi su osvjećivali narod ove občine i kotara. K njim valja pribrojiti i blagopokojnoga Petra Flego, koji je vodio

i kao klerik, kao kapelan, kao kanonik, bar neko doba godina zalažio u svoje rođeno mjesto Štrped, u tu Crnogoru Buzetskoj kotari, gdje nalazimo kao prve bojiroce blagopokojnoga Antona Flego, „Narbojga“, Dinka Flego i druge, sa načelu njim Franom Flego.

Njim na čelu borili su se naši protitiraniji Talijani podržavanoj od talijanske komore i podupiranoj od c. kr. vlade u godinama 1884.—1887. Dakle skoro četiri godine. Njihova borba rodila je tim plodom, da je ova občina već u godini 1884. dobila u občinskom zastupstvu $\frac{1}{4}$, koju je pak tek poslije 8 mjeseci bila pozvana na konstituiranje, k kojem $\frac{1}{3}$ Talijanaša nije došla. C. kr. vlade je na to Zastupstvo raspustila, imenovala talijanski upravni odbor, te raspisala izbore, mjesto poslije 6 tjedana, poslije tri godine.

Već u godini 1884. borili su se naši 7 dana i noći ko u vojnickom logoru pod zidinama Buzelskim; dočim su se godine 1887. borili 12 dana.

I občina prešla je u naše ruke.

Tadašnjim junackim borcima, tim oslobođiteljima ove velike občine ispod talijanskoga komoraskoga jarma, premulinim kličem slava, živi, živili i zdravi bili! Na čelu njim pozdravljaju Fran Flego, koji imenito uz Ivana Sancinu i druge vodi narod ove občine, kao i sve vas, što ste se iz bližega i daljnog dana ovamo potrudili.

(Doljni velzesluzni gosp. Dr. Matko Laginja uz povike naroda „Živio Laginja“, „Živio otac naroda“, „Živio spas Istre“! Silno oduševljenje.)

Mili narode!

Ne zaboraviti nikad borbu, koje su se borile u godinama 1884., 1885., 1886. i 1887. medju i pod zidinama buzetskim. Ne zaboraviti stanja koje je do onda u občini vladalo.

Stariji, sjećajte na to mladje i osvježavajte ovjek uspomenu na trud i muke koje ste imali prije nego li ste postali gospodari u kući svojoj.

Slavni skupštino!

Ako sam spomenuo ovu borbu, koju se je vodila prije 24 i više godina u ovoj občini, danas je upravo godišnjica izbora našega premioliga Frana Flega prvom hrvatskim načelnikom ove občine, izabranim 28. svibnja 1887. (gromki: „Živio Fran Flego“), nisam to učinio samo za što dosegao, ili da dadem pošt u zaslujnim muževom, nego i zašto jer je to usko spojeno sa djelovanjem Družbe. Čim se koja občina po-nas predobije, već ne treba da se družba brine za škole u njoj ni malo. Družba mora upreti sve sile da uzdržava škole u onim občinama gdje Tatijani s našim narodom vladaju. Družba je i prošle godine otvorila novih škola, tako da ih imade danas 34 sa 51 učiteljem i učiteljicama; sa dva nastavna tečaja i 5 zabitava. U svemu 58 učitelja, učiteljica i voditeljica zabavila. Svega potroška imata je prošle upravne godine oko K 140.000, a primila je K 186.000. Kad pomislimo brzo

na velike potrebe našeg naroda i drugud, i da se pobire novčić po novčić, desetica po desetica, kruna po kruna, to moramo priznati da je to mnogo.

Prema koncu lanjske godine jedna je ovjeća svata zapala družbu: 25.000 kruna od jedne osobe koja kad je dala, nije htjela da se za njezino ime znade; od osobe kojoj smo žaliozne skoro saznali za ime pošto je umrla već 3. siječnja tek. g. „To je, bračo, blagopojni podmaršal Juro Čanić, muž koji je r i ljubavi do svojeg naroda hrvatskog, do svoje domovine Hrvatske prije dobe morna ići u penziju. Značajan je njegov dar. Bio je visok častnik, jedan od najizvrsnijih vojskovođa u cijeloj našoj monarhiji.“

Ni njegova visoka čast, ni slijajna odora, ni veliki gradovi u kojima je živio, ni otmeni krugovi u kojima se je kretao ne bješće kadri, da u njem unište plemenitoga čvrtstva vruće ljubavi do svoga roda. Svoje zasluge je študio, a da ih uzmognе dati, najviše Drustvu Sv. Jeronima za širenje hrvatske svetosti i nauke među narodom u našoj Družbi. Dokaz, kako je pojmo svrhu Družbe, pogibelj u kojoj se nalazi hrvatsko Istre i što i ova znači za domovinu.

Svojim durom postavio si je trajan spomenik u srcima istarskih Hrvata.

Slavā mu vječna!

Od drugih pokojnika spominjam blagopojnog kanonika Horvata u Zagrebu koji je družbi namro 2000 kruna. Slava njemu i drugim blagopokojnim dobrovremenim družbama.

Hrvati u Americi koji su se izselili tamo da zasluge za se i za svoje, živo se sjećaju družbe; daleko su nam prostorom a blizu srcem. Podali su lijepih svota putem „Hrvatske zajednice“ iz sjeverne Amerike, i putem „Materinske riječi“ (Noe Martinolić) iz južne Amerike.

Kroz naše predružnice u Istri dobila je družba 15.000 kruna, kroz naše rodoljubne novine u svim hrvatskim pokrajinama 30.000 kruna, za narodni blagdan 40.000 kruna. U tom dobilo se od kluba Ćirilo-Melodskih zidara, od kluba „Istra“ u Zagrebu od naše mlađezi, i od Žigica. Družba imala je god. 1910 dohodka 50.000 kruna više nego li 1909. Njoj je osiguran sa strane c. kr. vlade, a marom naših zastupnika, za budućih pet godina trošak za naše škole u Puli, Cresu i Malom Lošinju. To ipak nema odvratiti nikoga a da i dalje ne doprinosa za našu družbu. Njoj još ostaje 27 škola sa 33 razreda bez nastavnih tečaja i zabitava i u tomu, što je glavno imat u Istri kotara, kamo, družba nije mogla do sada segnuti sa svojim radom, a gdje ima našega naroda koji hoće da se spasi i kojem valja u pomoći priskočiti.

Zahvaljujući svim na dobrohotnosti i dobrovornosti iskazanoj družbi, preporučam ju u daljnju ljubav novinsima, družbama, podružnicama, klubovom kao i pojedincem, preporučam svim da se je sjeća često, osobito za novu godinu i narodni blagdan, da pak uzmogne udovoljiti svim

iskazi svakog četvrtka e podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju ne podpisani ne diskusiji, a nefrankirani ne primaju. Preplaćati se poštarnicom stoji 10 K u obč. } na godinu ili K za sejake } ili K za sejake, odn. K 250 na pol godine.

Izvan carevine više poštarnica Plaća i utučaju se u Puli.

Pojedini broj stoji to h. zato- stali zo h. kofi u Puli, toll izvan ista.

Uredništvo i uprava nalazi se u Tiskari Laginja i dr. prije J. Kropotić i dr. (Via Giulia br. 1), kamo neke se naslovne riječi u predplatni.

pučko-školskim potrebam, i spasiti zadnje ga Hrvata Istre.

Zatim je pročitao tajnik Viktor Čar Čein svoje izvješće, u kojem je ocriao rad družbinog Ravnateljstva u prošloj godini. Spomenuo je družbine izvore, koji da orosuju naše mlade voćke i u naše istarske dubrave unose svjetlo i blagoslov. Ti su izvori: podružnica, četa narodnih povjerenika, kojih već imade 140, utemeljitelja 151, zatim občine, novčani zavodi, poduzeća, skrabice, narodni biljeg pa narodni blagdani. Dotakao se još i naše občine, koja radi živo oko unapredjenja družbinih ciljeva bilo priredjivanjem zabava, akademija, bilo raspaćavanjem narodnog biljega, namještanjem družbinskih skrabica itd. Istaknuo je pozdravnost grada Karlovca, kojemu Istra i družba duguju mnogo. Pohvalio je naše Hrvatice, koje su se esbito prigodom narodnog blagdana trudile, da družbi namaknu što ljepših davora. Hoće li naša Istra ikada smoci tako crvjeća, da što dolinjenje nagradi te svoje mile i blage dobročiniteljice?

Lanske godine družba je otvorila zavistive u Velikom Lošinju, otvorila je jednorazrednu školu u Rapcu, dvorazrednu u Puli, jednorazrednice u Novoj Vasi kraj Poreča, u Kopru, Jadransku i u Milijskim Hribima. I tako se je u jednoj godini spremilo pod družbinu krovova oko 8500 djece, koja su pod brigom lijepo čete družbinskih učiteljica, kojih ukupno imade 58. Družba se je pobrinula i za ne pismene i pozvala učitelje, da i odraslige poučavaju, tu im je rad na tom polju primjereno nagradila. Poduprla je više učiteljskih pripravnika, pomogla nekim občinskim podići školske zgrade, proučila neke osnove za svog budući rad. O tom će namadno se bili govora na budućoj glavnoj skupštini. Neprijatelj pazi na svaki naš korak, s logu nebi bilo uputno da mi otkrivamo svoje staze. Za danas neka naš prijatelj upamte ovo: U nekim krajevinama Istra nije dosta imati novaca, zemlje, o zakonskim propisima saslavljeni načrti, da može graditi školu. Mi smo to sve imali u Malom Lošinju i Bišku, ali naši su Talijani rekli: ne puštamo i naša su građilišta ostala pusta. Neki se je ministar u Beču doduše snebivao nad takovim postupkom, ali to ne smet, da se prečesto i njegovi slavni organi postavljaju na ažljatsko stanoviste naših signorova.

Unatoč svemu tomu, gospodo, gledajmo u budućnost s mnogo vjere i pouzdanja. Istra imade danas sinova, koji će se znati obraniti od neprijateljskih nasrtaja. A pomagat će i družba. Reći će tko god jedna škola nije velika stvar, niti će on preveriti se u akademiju samih mudrača. To neće, ali mimo toga, što će našemu čovjeku ipak dati nekoliko vanrednih savjeta k boljem budućem životu ona imade za nas u današnje vrijeme još jednu znamenitost. Vi znate svi, kakav tužan život provodi naš čovjek u južnoj, a osobito u zapadnoj Istri. Sto zaradi, to ide u likarske talijanske ruke, a kad nemože da plati, onda ga privežu uza se, da za njih tegli, da se za njih troši i mrevar. Piju mu krv, tuku ga u dušu, grde mu jezik, blate mu običaje, gone ga i do životline ponazuju. I tako u našem čovjeku trune svijest i trne — i donje dan, kad i on sam izgubi vjeru u sebe, kad ga obuzme tužan osjećaj, da je on na svijetu samo za to, da tudjini služi, da ga sluša, da ga se boji, da pred njime trepi.

Onda dodje dan — i u njegovu selu odjekne lopata: eto, dosli ljudi i polažu ugaljni kamen, a na njemu dižu zidove visoke i bijele. I među krov, u nadanj tornjic sa zvoncem, koje će jednog jutra odbiti u dragu rodjenu nebo svoje tanke, srebrne zvukove — i na njegov će glas doletjeti jato vesele, male đeće, da se okupi oko učitelja ili učiteljice i da gutaju novu do tada nikada nečuvetu riječ... I nas će ubogi čovjek gledati to

i slušat će, kako se iz bijele suncem blagoslovljene kuće razliježu tanki glasovi djetinje pjesme:

Gdje ptičice miloglasnim glasom pjevaju, Tu je moja domovina — tu moj mili stan... A čut će se i drugi glasovi: o slobodi, dojstovanju čovjeka, o časti narodnog imena... I naš će nevoljni čovjek prisustkovati i stati ko okamenjen. Onde će se i u njemu krenuti nesto. Zadrtat će davno obamre Žica zaigrat će u njemu duša, žilama prostrujati snaga, probudit će se u njemu čovjek, naš čovjek, Hrvat — i kad vidi, kad se sjeti, što je sirolo sve prošao i što je sve prepatio, stisnut će zube, zrcati pesti — i jednim će machom stresti sa sebe sramotan jaram, koji tišti njega, nas i našu milu i lijepu domovinu.

Ovo je izvješće primljeno sodobravanjem. Blagajnicki izvjestaj pročitao je g. Dr. Janežić. Iz njega vadimo slijedeće podatke. Družba je imala u g. 1910. K 186.244-86 prihoda. Podružnice su doprinjele 14.763-56 kruna, novine od kojih sam „Riječki Novi List“ K 15.000, — K 29.621-21-25. Narodni blagdan i ostali darovi prisjetili izravno Ravnateljstvu K 64.864-87, obične K 4.197-80, poduzeća K 31.681-23, Čirilo Metodski zidari u Zagrebu K 4.000, zapisi K 32.430-28, narodni biljeg K 729.17. Ostatak od nešto preko K 3500 kamati uloženog novca i temeljne glavnice. Potrošilo se: za plaće učiteljima K 72.717-74, za uzdržavanje školskih prostorija 6.450-74 kruna, za popravke i dogradnje 12.449-75 kruna, za knjige, učila K 1.780-84, u lice potpore učenicima K 2.768, za pristojbe mirovinskog zavodu K 8912, u ime potpore za gradnju škola K 2000, za upravne troškove K 6.829-42, za poreze i pravne druge troškove nesto oko K 5.800. Dne 21. prosinca 1910. iznala je družbina čista imovina K 309.346-44 i to po odjelu 5% istrošnine pokretnila i 10% istrošnine inventara. Prema tomu se je družbina imovina tekom godine 1910. poslužila za K 53.093-81.

Ovo je izvješće primljeno burnim odobravanjem.

Na to je ustao član nadzornog odbora g. Kazimir Jelusić. U nekoliko lepih riječi dotakao se je i nedavne proslave velikog kastavskog tabora, i zatim predložio skupštini, da Ravnateljstvu podijeli absolutorij pošto se je nadzorni odbor nakon pregledanja družinskih knjiga i družbine imovine izjavio, da je jedno i drugo našto u potpunom redu.

Medutim je na skupštinu došao praćen glazbom i burnim klicanjem nar. zast. g. Dr. Laginja. Tu je priliku prihvatio gosp. predsjednik, da posebice pozdravi njega i neke druge rođoljube, kao g. dra. Matku Trinajstiću, koji je više godina bio načelnikom u Buzetu, pa mjesno svećenstvu itd. Tom je zgodom ispričao narodnog zast. Matku Mandiću, koji je u isto vrijeme držao u svojem kotaru jedan izborni stanak, pa nije radi loga mogao da prisustvuje skupštini. Zatim se je prešao na posljednju točku dnevnoga reda na međibitne predloge. Tu su za riječ zamolili i zadobili je mnogi naši odlični rođoljubi. Prvi se je digao narodni zastupnik gosp. Sancin, koji je lijepim govorom zahtvao družbi za sve on dobro, što ga je iskazala našemu narodu u buzetščini. Ustaje župnik g. Fran Peršić iz Vrha te i on zahtjevali u ime svojih župljana družbi na potporu, što ju je podielila njihova škola. Nar. zast. g. Sime Červar zahtijavajući družbi za brojne škole, što ili je otvorila u njegovom kraju, porečkom kotaru. Onda predlaže, da bi se na današnjoj skupštini povela rasprava o uređenju nekih pitanja ticićih se mirovine, plate, namještenja i pragmatike družinskih učitelja. Na predloga g. Janežića, koji je izjavio, da se Ravnateljstvo tim piljanjima već dulje vremena bavi, skupština zaključuje, da se pravni odnosi održavaju u pogledu mirovine, jedna točka tabora kod sv. Mihovila pred 40 godinu

pragmatike i definitivnog namještenja urede što prije, a kod tog uređenja sudjeluju i dvojica učitelja, kojih će u tu svrhu imenovati družbino učiteljstvo. Ustaje g. prof. Novljan, koji živim riječima prikazuje na rodnu korist škole. Preporuča družbi, da se i na njezinim školama uvedu takozvani roditeljski saastanci, gdje će roditelji naučiti, kako treba djecu redovito stati u školu jer ako toga nemu, ne može biti ni uspjeh, pa se često dvrgađa, da što družba sagradi, to kuća razgradi. Preporuča putke knjižnice i svršava lijepim riječima, kojima narod pozivlje na ljubav i slogu.

Na te lijepje riječi nadovezuje nekoliko svojih zgodnih primjetbi u svom zaključnom govoru družbinu predsjednik gospod. Spinčić. Iza toga zaključuje skupštini i moli narod, da se kao po običaju mirno razdje. Spominje, da su nas jednom nazvali prevratnicima, no mi smo im uvjek dokazali, da su naši zahtjevi osnovani na pravu i zakonu. Na posljedku preporuča ljubav među sobom i ljubav k narodu, jer će samo onda, ako mi budemo složni, Bog blagosloviti naš trud i naš rad. Svi su ti govoru kao i zaključna riječ našega predsjednika bili saslušani s velikim zanimanjem i popraćeni burnim odobravanjem.

Iza skupštine progovorio je narodu zast. g. dr. Laginja. Odusevljenje naroda i bunje odobravanje, kojim su svi, koji su ga mogli čuti, i a oni koji su ga iz daljine gledali neda se opisati.

Iza skupštine bio je ples i zabava, a kasno u noći razišao se svijet svojim kucama veselo, što je mogao pozdraviti svoju družbu i svoje mile vodje i prijake.

Proslava 40-godišnjice I. hrv. tabora kod sv. Mihovila ispod Kastva.

Točno po najavljenom programu obdržavana je u četvrtak na Spasovo spomen svečanost na I. hrv. tabor u Istri. Ujutru u 10 sati služila se je u crkvici sv. Mihovila sv. misa, a u 11 sati bilo je otkriće spomen-ploče, koja se nalazi pred crkvicom na vrhuncu brežuljka. Tom činu, kao i sv. misi, prisustvovale je prilično naroda osobito članova udruge sv. Mihovila.

Brežuljak sv. Mihovila bio je za tu prigodu svečano okiten zelenilom, zastavama i slavolucima, a nije falilo, dapaće je preticalo, svakojakih krema, trgovaca i preprodavača. I plesali je bilo za tu zgodu posebno podignuto i lijepo izradjeno. Sve su pripreve bile kao za veliki sasjam, putujući svečanost ili što slično, pa je tako nesto i bilo.

Oko 3 sata po podne sakupio se je na brežuljku dosta mnogo brojni narod. Koliko nas je bilo lesko bi bilo reći. Jedni vele deset lisača, drugi mnogo manje, a ja mislim, da neću mnogo pogriješiti, ako rečem oko 3 lisača, i to velikom većinom iz Kastavštine. Bilo je doduse zastupnika iz Berseča, Mošćenica, Lovrana, nešto više iz Vrpečine, Opatije, Vološkoga, Rijeke, Trsat, Sutaka pa gosp. Dr. Antončić iz Otoka Krka, ali opažalo se, da su tu sačupljeni ponajviše Kastavci.

Dostali su Sokolaši u odorama iz Vološkog-Opatije, Zameta-Kantride, Rukaven i Kastva i nekoja druga društva iz okolice pod trobojnicanama, a dosla je i glazba Vološko-Opatijska.

Oko 3 sata popeš se na tribinu gg. Spinčić, Dr. Posić, Kazimir Jelusić, Dr. Antončić, Orlić i još nekoj. Gosp. Dr. Posić otvorili su proslavu i kao predsjednik odbora za proslavu i kao član političkog društva II. tabor. Spominje onaj dogodaj rimskoj povijesti, kad se je plebs izselio na sv. brdo (Mons sacer) radi tiranije rimske gospode (aristokracije) i to dva puta. Uspravio je taj dogodaj s našim I. i II. taborom.

Kastavski načelnik gosp. Kazimir Jelusić, kako je doslo do prvog hrvatskog

Spominje prilike u Istri prije toga tabora. Potanko opisuje pripreme i sam tabor, nazvaje imena odbornika za pripravu tabora, govornike i njihove govore, učesnike i uspjehi tabora.

Steta, da se nije to sve dalo prije otisnuti u malu knjižicu pa rasprodavati na sastanku uz gar filira, jer bi uspjeh bio veći nego li govor od skoro jednog sata. Zatim je govorio nar. zast. Spinčić. U svojem kratkom — možda i prekratkom — govoru opisao nam je uspjeh, napredak nas u Istri od I. tabora do danas.

Zapoceo je sa narodnim zastupstvom, kako smo po malo dobivali svoje zastupnike u pokr. saboru pa u carev. vieću. Prešao je zatim na predobrivanje občina, spomenuo titanske uprave borbe u nekim občinama. Zatim je govorio o napretku na školskom polju. Dok smo za vrijeme I. tabora imali oko 40 škola i to ne čisto narodnih danas ih imamo 147, a ako se tima pribroje družbine, imat ćemo sada u u Istri 180 škola sa 300 učiteljskih sila. Spomenuo je zatim srednje naše škole. Napredovalo se je dakle i tu u velike. A i na gospodarskom polju smo napredovali imamo danas gospod. zadruga, posuđilnica, konsumnih društava itd. a nastojalo se vazda osobito oko podignuća seljačkog naroda. — „Svuda se je napredovalo samo na jednom polju ne vidim nikakvog napredka, nego naprotiv nazadka a to je na vjerskom polju.“

Crkve, u kojima se pred 40 godina u našem jeziku pjevalo, mojlo, krstilo, propovedalo, danas su mnogim mjestima polutinjene i potalijančene.

Na koncu je govornik rekao, da je to samo kostur, koga bi trebalo mesom popuniti, ali bi zato trebalo 3 dana govoriti.

Nadamo se, da će gosp. Spinčić načiti tri dana pa da će ovaj kostur ispuniti mesom i tada ga gdjegod objelodaniti, što će biti od velike koristi za naše mladje lude po Istri, kojima su danas zabilježili prema poznate naše prilike u Istri i to radi pomanjkanja pomagala. G. je Spinčić sve ovo sam doživio i gledao pa nam ne bi nitko bolje od njega mogao doskočiti ovoj potrebi.

Riječima gosp. Spinčića narod je odobravao osobito, kad je na koncu preporučio narodu slogan ne samo u Istri nego u čitavom hrvatskom i slovenskom narodu.

Kao treći govornik nastupio je gosp. Dr. Posić, koji je u svom govoru živim i temperamentnim riječima rastumačio našu našu sudsudje političko stanje u Istri. Zapoceo je s izborima od god. 1907. na tem. obč. izb. prava, nastavio promjenom izb. reda i pokrajin. sabora te kompromisom, nabrojio prevaro i loptovlje na strane Tatijane, potanko očitao borbu naših zastupnika u saboru, prelom s Talijanicima, neodobrene obč. proračuna i napokon naša godba s Talijanicima u Beču 6. i 7. travnja ove godine. Narod je slušao pozorno i često odobravao osobito oštrim izrazima gospodina zastupnika i dovikavao neka se još bore Talijanima i neka ne popustaju.

Iza toga je pročitao odv. konc. gosp. I. Orlić resolucije na c. kr. vladu i to:

1. za občenito izborno pravo kod pokrajinskog sabora,
2. za uvedenje hrv. porote, ravnopravnost jezika napose kod sudova i inih c. k. oblasti,
3. za ujedinjenje u jednu polit. skupinu svih Hrvata i Slovenaca u monarhiji i
4. za reprocit et zagrebačkog sveučilišta.

Sve su resolucije primjene jednoglasno. Na to je govorio g. Dr. Antončić izvjećujući pozdrave iz najhrvatskijeg kotara t. j. iz Krka, a g. Pavlo Šarić iz Saint-Louis u Americi izvjećujući pozdrave ona mošnje hrv. kolonije.

Srećenil A. Bujan živo i vatreno je govorio izvjećujući pozdrave Hrvata iz Rieke, Sustaka i cijele Hrvatske. Preporučio na-

rod da podupre borbu riečkih Hrvata osobito provadjanjem "gesta". "Svoj k svomu!"

Dr. Pošćić je na koncu vatreñim riječima zahvalio narodu na strpljivom slušanju govornika obodrio je prisutne na ustrajnost i slogan i pozvao ga da složno glasuje 13. junija za predložene kandidate za car. veće.

Svi su ovi govorovi trajali skoro 3 sata. Mnogo je naroda slušalo, čulo i razumjelo govornike; ali sigurno nije preko polovica prisutnih ničula ni slušala govornike nego se je zabavljala gostenjem i kupovanjem raznih igračaka kao na sajmu. Smetalo je i ono podvijiranje i pozivanje raznih prodavača i birtaša za vreme govora. Eto toga nije smjelo biti, a zato se je moralo sve te birtaše i prodavače smjestiti dolje negdje na cesti, odaljeno od skupštine.

No što nije sada bilo nadajmo se, da će biti prigodom proslave 50 godišnjice!

Izborno gibanja u srednjoj Istri.

Naduševljenje, kojim naš narod sudjeluje kod izborne borbe je veće, nego se je s početka očekivalo, sto se kaže osobito u tome, da on nije više pasivan, kao je bio 1907. godine, nego da sam u toj borbi sudjeluje, da radi i pohađa izborne sastanke ne možda iz tradicije, nego iz uvjerenja, da će kod tih izbornih sastanaka svakako i naučiti, što mu prije nije bilo poznato.

Ona ozbiljna, trjezna i pažljiva lica na sastancima djeluju jakom silom na govornike, videći pred sobom na stotine i stotine naroda, koji neće lijepih fraza, nego traži od njega jezgovitog, poučnog tumačenja onih pitanja, koja su njemu još nepoznata, a za život koristna, nužna.

U nedjelju bili su sastanci na više mjestu u Pazinskom i porečkom izbornom kotaru. Na sve sastanke došao je narod u velikom broju, osobito se za izbore zanimaju putanstvo na Poreštini.

Na sastanku u Sv. Lovreču pazenatičkom, koji se je obdržavao pred slikovitim starodrevnim selom, sakupio se je u 9 $\frac{1}{2}$ sati naš narod iz okolice i iz sela samoga. Mlado i staro slijedilo je mirno i pažljivo izvadjanjima govornika iz Pazina, koji su potaknuli rastumačili narodu pomen izbora, pomen konstitucionalizma, i sudjelovanje izbornika samih kod zakonodaje putem svojih zastupnika. Našega seljaka zastupati mora jedino onaj, koji poznaje njegove neprilike, njegov život, njegove skrbi, bijedu i muke. Zastupnik njegov zauzimati se mora za onu carinsku politiku, koja prima našim prilikom koristim našeg naroda koristi; biti mora za visoku carinu na uvoz tudišta vina, s druge strane zauzimati se mora za odstranjenje carine na uvoz raznovrsnog žita, osobito kukuruza, jer obzirom na taj proizvod je on konsument, ali ne producent.

Dužnost naših zastupnika je i oni će na to raditi, da se na koji god način spasi maloga seljaka iz krize, u kojoj se seljački tališ nalazi. Razgovijetno protumačilo se i putanstvu korist, koju bi ovo imalo, ako bi se ustanovilo, da se seljaku imaju nesmije dijeliti pod eksistentni minimum; protumačilo se je nadalje zahtjev po neplienjivom domu, čega realizacija bi tek izjednačila onu razliku, koja dandanas našoj državi obstoji među pojedinim stanovnicima. Upozorilo se je narod na važnost školskavu u obće, osobito na važnost poljodjelskih škola, kojih nam Talijani i vlast ne daju. - Sve to su preduvjeti našeg seljaka i našeg naroda u Istri i obće, jer Istra se može gospodarski raziti i udovoljiti eksistentnim i kulturnim potrebama svoga naroda jedino poljodjeljvom i živinogostvom; druge pokrajine mogu laglje te grane narodnog gospodarstva zanemariti, jer imaju drugih izvora za obavu potrebitih dobara. I dužnost na-

sih zastupnika biti će, da oni na tome rade, raditi ali mogu u tom smislu, ako čute s narodom, i ga poznaju; tosu svojstva kojih Talijani nemaju i zato nijedan naš seljak niti talijanski seljak ne, nesmije glasovati za talijanskog kandidata, koji će zastupati isključivo koristi talijanske sponde.

Protumačilo se je narodu u temeljitoj govoru pomen istarskih tabora te razvoj našega naroda tekom 40 godina. Predotčito mu se je narodni boj sa talijanima, koji boj nije bio samo narodni, nego i socijalni i kulturni. Oni nam nisu htjeli uzeći samo narodnosti naše, nego gazili su nas htjeli, isisavati i držati još dandas za svoje robe. Napredak naš na narodnom i gospodarskom polju u 40 godina suditi može samo onaj, koji je naše prilike prije 40 godina dobro poznao. Mi toga suditi ne možemo, tako, kako bi sudili naši prije 40 godina umrli roditelji, ako bi se danas vratili na taj svijet. Nepobitna je istina, da mi usprkos učenju sa strane talijana napredujemo na svim po-tjima.

Izvadjanja je narod mirno i sa velikim zanimanjem slušao. Prinile su se rezolucije, koje su bile predložene po odboru II. Kastavskog tabora velikim oduševljenjem. Istog dana držali su se još sastanci u Baderni, u Sv. Ivanu od Sterne i Montiriju. U narodnom pogledu je narod na poreštini više svijestan nego gdje drugdje.

U pazinskom kotaru bili su sastanci u Novacima kod Pazina, u Cepiću i u Vozici.

Izborni sastanci.

Profesor Spindić na otocima.
Javljamo tamošnjem narodu, da će zastupnik g. Vjekoslav Spindić držati dne 3. junija (u subotu) izborni sastanak u Cresu; dne 4. junija (na Duhove) u Štivanu (na otoku Cresu), a dne 5. junija u Malom Lošinju prije podne a u Velom Lošinju u 5 v. po podne istog dana.

*

U nedjelju dne 4. junija tekuće godine Sv. Lucija kod Oprtlja u 12 sati iza misne; Zrenj kod Oprtlja u 3 $\frac{1}{2}$ sati poslije podne: Šterna (občina Grožnjan); Martinčići kod Grožnjana poslije podne u 3 sata.

Dne 5. VI. Gradina (občina Oprtalj); Topolovac (občina Oprtalj). Kako čujemo bit će uz to istog dana veliki sastanak u Livadama kod Sv. Stjepana i u Materadi kod Buja.

Dne 11. VI. Kanfanar; Sv. Vinčenat; Kringa prije podne, Tinjan poslije podne.

Točni sat početka raznih sastanaka javit ćemo u novinama na vrijeme.

*

Is Poreštine nam javljaju, da je izborni kotarski odbor u svojoj sjednici od 18 t. m. zaključio držati slijedeće sastanke:

Dne 4. junija: U Žbandaju na 11 sati u jutro; u Novojvasi na 9 sati u jutro; u Frati na dva sata popodne.

Dne 5. junija: U Bačvama na 11 sati u jutro; u Dračevcu na 3 sata popodne, a u Monsaližu na 5 $\frac{1}{2}$ sati popodne.

Dne 11. junija: U Gradini na 10 sati u jutro; u Funtanama na 5 sati popodne.

*

Na Duhove, dne 4. tek. m. urečen je izborni sastanak kod Sv. Marije na Krasu — občina Piran i to u 9 sati u jutro pred crkvom.

Istoga dana poslije podne oko 2 sata biti će sastanak u Zambrotiju, občina Umag.

Istoga dana vršiti će se sastanak u Novoj Vasi, občina Piran i to na 6 sati po podne u dvorištu Ivana Pucera.

Na tim sastanicima govoriti će narodni kandidat za onaj izborni kotar g. prof. M. Mandić.

*

Na Duhovski ponедjeljak t. j. na 5. o. m. vršiti će se izborni sastanak oko 10 sati pred crkvom u Kaštelu — občina Piran.

I, toga dana u 4 sata po podne vrsiti će se izborni sastanak u Materadi — občina Umag.

I na tim sastancima predstaviti će se zastupnik Mandić kao kandidat za taj kotar.

U nedjelju, dne 11. junija vrsiti će se javni sastanak u 11 sati pred crkvom u Krasici — občina Buje. Na sastanku predstaviti će se kandidat M. Mandić.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Velika izborna skupština. U subotu, 3. o. mj. u 8 sati na večer, biti će u dvorani Narodnog Doma velika izborna skupština.

Pošto nas do dana izbora dieli još samo 10 dana, pozivljemo naše izbornike, da dodiju u što većem broju na tu skupštinu, da čuju pouku, kako će se ravnati pri skrom izborima, kao što i naputke glede izbornih legitimacija, a ujedno će se rasumačiti i prikazati narodu, što radimo mi a što i kako rade naši protivnici.

Izlet u Pomer. U nedjelju 4. o. mj. na Dubove, priredjuje I. istarski Sokol u Puli izlet u nedaleki Pomer, gdje će prrediti sokolsku vježbu. Tomu izletu prisustvovati će sokolska glazba iz Buzeta.

Odlazak iz Pule u 2 sata posle podne ispred „Narodnog Doma“, odakle ćemo se pjesice uz zvukove narodne glazbe odputiti u povorci put Pomeru.

Do Pomera imade nesto preko 1 sat hoda, uz to liepa i ravna cesta. U Pomeru bit će priskrbljeno dovoljno za okriepu gostova.

Pozivljemo naše u Puli, da se mnogo-brojni pridružimo tom izletu, da i tim izletom manifestiramo naš narodni osjećaj i budnu sviest, kuo što smo to pokazali god. 1907. prigodom narodne skupštine u nedalekim Banjolama.

U Pomeru naći će se u nedjelju na okupu i naša braća iz bližnjih sela, te moramo nastojati da i mi iz grada Pule u velikom broju skupa s tom braćom pokazemo našim protivnicima, da budno živi i sve više se širi u gradu Puli i na puljštini narodna sviest na čast i slavu našeg hrvatskog roda.

Izazov političke oblasti. Dizajnajemo iz pouzdanog izvora, da će političku oblast u izborne komisije za grad Pulu i okolicu imenovati za komisiju po jednog od hrvatske i socijalistične stranke i jednog pri-padnika ratne mornarice. Zar nije dosta da su tri komorasa, koje bira občina, nego se hoće političkoj oblasti još jednoga, da jače podupre kamoru time te bude i sedmi izbran kamoraa, tako te će biti u svakoj izbornoj komisiji pet kamorasa (jer i član mornarice je za nas kamoraa dok pomaze kamoru) a po jedan Hrvat i socijalist. Taj skandalni postupak političke oblasti jest po sve nas očita provokacija i skrojna nepristranost. Što ulazi tu mornarica? Zar ima vlasništvo kandidata i stranku? Zar radi polazanog g. Lovisonia, koji je za nas isto takav Talijan kao i Rizzi? Ako mu se je prohtjelo imati svojih komesara, zašto nije istupio kao kandidat. Dok radi za Rizzi-a, onda mislimo da su im doista 3 komisara kamorata. Nego mornarica i vlasta hoće da Rizzi ide u Beč, zato treba da bude u komisiji jedan član mornarice, koji će zdužno po zapovidi vršiti službu i pomagati kamoru. Po ovomu sudeć, dočekat ćemo još i to, da će austrijska c. i k. ratna mornarica vremenom staviti na raspolaženje svoju flotu istarskim Talijanima, da se malko provezu do obala matere zemlje.

Pitamo pak zapovjedništvo ratne luke u Puli, dali je ono dalo nalog političkoj oblasti te budu i njezini pripadnici zastupani u izbornim komisijama, ili je to nametlo g. Lovisoni. Doista smo znatiželjni!

Sada nama ovako, a kad dodje Austrija doista doista, onda je puna slatkih riječi: premili, vierni, hrabri moji Hrvati!

Poručujemo pak vlasti i mornarici, da im žađemo za danas samo na jedno ulje, da bi se krotki i „glupi“ Hrvati mogli jedanput opameti i prouzročiti, da jedinu austrijsku ratnu luku zastupaju na carinskom vjeću socijalist. Caveant consules.

Novo upravno vijeće u Medulinu. Prošlu nedjelju, 28. t. mj. obavili su se Medulini izbori za upravno vijeće. Izbor je prošao mirno bez protustranke, te je jednoglasno izabrano svih 12 narodnih predloženika i 6 zamjenika, koji su svima čestiti i narodni ljudi, te će u gospodarskom i narodnom pogledu znati upravljati Medulinom na korist i napredak svojih občinara bez svake natruhe tudjinskoj uvlacjenja u ovoj rodoljubnoj občini.

Pazite na izborne legitimacije. Ovi dana počet će kapitanat razasiljavati po posti izborne legitimacije na svome, koji su upisani u izbornoj listini i to na dom. Zato upozorujemo svu naše, a svaki naš da o tome uputi prijatelja i znance, da svaki pazi da dobije legitimaciju i oni koji su primenili prvašnje stanovanje, da se po-brinu te im legitimacija bude uručena. Svi oni pak koji ne budu dobili legitimacije, recimo najkasnije do 8. junija ili pet dana prije Antonije, znaju da su u listini ili bi morali biti uslijed reklamacije, da svih ti dođu u vreme to javiti u Narodnom Domu, pak će im se legitimacija reklamirati na kapitanatu. U Narodnom Domu za sve stvari od izbora stoje naši ljudi u službi od 9 ure do 12 i od 3 ure po podne dalje.

Voloski kotar:

Iz Mošćeničke Drage.

Gradnja nove škol. zgrade. Imade već godinu dana, da se govori te će se u Dragi podići nova škol. zgrada. Občina je doista već nabavila u tu svrhu zemljište, a pre skoro 8 mjeseci dala učiniti načrt i troškovnik i to od kotar. inžinjera g. Buića. Pa sto mislite što se je dogodilo. Eto služje, mudrosti naših oblasti. — Nejprije su iz Trsta vratile načrt, da se posve promjeni, tobože neodgovara zemljištu i je su troškovi veliki, a kad im se odgovorilo da je občina spremna potrošiti i već svolu, a dokazalo im se, da načrt posve odgovara zemljištu i mjesnim prilikama ovih dana opet vratile načrt crtajući novu kojetinu, jer da je preširoko, previše, previsoko i suvišno.

Traže da se učini opet novi načrt i novi troškovnik, i tako će se samo pitanje zauči i dočekati na rješenje valjda opet 8 mjeseci. A zašto sve to? Da se udovolje kaprici kojeg činovnika na gradjernom odielu kod Namjestinstva, koji niti poznaje naše prilike, niti zemljište, niti naše potrebe. Drugim se občinama pravi neprilike, ako neće da grade škol. sobe i starije nove dosta velike, a nama se čini neprilike zato, što se hoće da gradi sve prostrane i po modernim zahtjevima. I time, kako rekoh, ne samo da se stvar zateže, nego se narod ozlovoljuje, sije se nepovjerenje prema oblastima i sumnjenje i bacanje krivne na one, koji nisu ni krivi ni dužni.

Iz Veprinca. Muška podružnica sv. Ćirila i Metoda obdržavati će glavnu godišnju skupštinu dne 6. junija t. g. na čata i po poslje podne u kući g. Ivana Blagara na Veprincu ka običajnim dnevnim redom.

Sokolska župa Vitez pripada dne 2. junija o. g. javnu vježbu u Opatiji sa slovenskim programom. Radi uspjeha te vježbe, obvezito radi toga, što je ista jedna vrat pripreme za ovogodišnji avtokoliki mit u Zagrebu, umoljava se sve susjedne sokolske župe i pojedina sekulka društva,

Austrijski i hrvatski narod u istarskim poštama

da nebi toga dana u okolini priredila bilo kakvu vježbu ili kakav izlet. Zdravo! Za hrvatsku sokolsku župu „Vitezovi“ Starjanska Dr. Poštić, tajnik Dr. Petričić.

Pazinski kotar:

Američka brzina na istarskih poštama

Iz Zareća (občina Pazin) pišu nam. Odavde je bilo dne 3. p. m. odposlano pismo u Rot, kamo je moralo doći u ruke naslovniku istoga dana u 5 $\frac{1}{2}$ sati po podne. Ali joj! To nesretno pismo putovalo je iz Zareća četiri sedam dana t. j. do 10. i. m.

Ali čuje ovu, ova je još ljepša. Za božićne blagdane pozvao je jedan naš gospodin iz srednje Istre prijatelja iz Zareća k sebi. Taj poziv (pismo) stigao je sretno naslovnikenu u ruke zadnjem danem t. j. na Silvestrovo ili poslije jedanaest dana. Takovo brzina zavidi nam stalno isti Amerikanci. Pa šta mislite tko je to mu krije? Ili zloba ili neznanje dotičenih postanskih odpremača, koji neće da poznaju hrvatskih naziva mjesta i sela.

(Ministar trgovine javio je ovih dana zastupniku Mandiću, da su sela Zareće i Gerdosevo pripojena poštanskom okružju u Pazinu i da će odnosna sela obilaziti listonosa tri puta na čedan. Možda će tim prestati ta „američka brzina“? Op. Ured.)

Porečki kotar:

Iz Kaštelira.

U četvrtak, dne 25. V. obdržavao se izborni sastanak u Kašteliru i na Vižinadskom Polju i to blizu sela Lasici. Obim je sastancima prisutstvovan i govorio nast. na pokr. saboru g. Sancin. Na sastanku za Vižinadsko Polje govorio je nast. i naš mladi radnik na narodnom polju Slovenac-Hrvat g. dr. Josip Agnello, odvjetnički koncipijer u Pazinu.

Gg. govornici isticali su u svojim govorima potislenost našeg naroda i do skrajnosti nepravedno postupanje Talijana. Narod ih je vrlo pozitivno saslušao i zahvalio se u neku ruku time, što je na sastanku u tako lijepom broju prisutstvovao. Vidi se dakle, da se narod za stvar zanima to hoće da dobije upute za vršenje svojeg najsvetijeg gradj. prava, prava posrednog sudjelovanja u držav. upravi.

Iza tog obdržavao se sastanak u Kašteliru. Tu je bilo još zanimljivo. Na sastanak dosla je velika masa naroda obujega spola. Tu je bilo vidjeti i nekoliko Talijanaca, ali ne posve blizu. Pri koncu ljeta se dojmljili prisutnili, kada je kaštelirska krasna spol zapjevala omiljelu kaštelirsku: Nije Istra talijanska....

Ne možemo, a da kraj toga ne spomenemo oduševljenje našeg naroda u bliznjoj Novoj Vasi, koja nosi sade barjak u tom pogledu u zap. Istri. Moramo i to reći, da narod u opće drukčije osjeća, nego negda. Vidi se, da je narod upoznao svoje prave prijatelje i neprijatelje. Radi toga se i pouzdano nadamo, da neće nijedan naš čovjek izostati 13. lipnja, a da ne glasuje za našeg kandidata, dra. M. Laginu. Pouzdano se nadamo, da će 13. lipnja dokazati, da je istinita naša tvrdnja, da je Porečina napućena ogromnom većinom našeg naroda i tako otkriti pred čitavom javnošću laži naših Talijana.

Hrvati u porečkom kotaru. Po najnovijem popisu pučanstva, poraslo je u 10 godina (od popisa 1900.) u tom kotaru pučanstvo za 8000 duša. Hrvati sami pak kroz to doba, po najnovijem popisu, narasli su za devet tisuću dusa.

Dakle? Opet očiti dokaz, koliko su vješt rodostojni i istiniti podaci, sto ih talijanske občine, gdje gdje pod pokroviteljstvom c. k. političkih oblasti salju u Beč. I to zovu službenom statistikom; to je naprosto najprostija službena laž!

Koparski kotar:

Iz Sovinjaka primamo. Zloglasni piškar iz Sovinjaka u trčanskom „Abreicu“ priopćio ludjacima i lakovjernim svojim pristašama izvan našega sela da su ovdješnji krenjci i šarenjaci prisiljeni držati se daleko crke jer se u njoj Boga moliti i časti u hrvatskom jeziku, kojim se služi 95 po sto župljana. Siromah plaže za onim sretnim vremenima kad su u našoj crkvi negativi zapovedjali i kad smo im mi milost i nemilosrđi izručeni bili. Prošla su ona vremena šarenjaka svojto — i već se nevrata nikada. Kad bi vi pošteni i pravedni bili, tada bi u prvom redu poslali pred svojim vratima, osobito pred onim glasovitog poste-mestra i njegove družine, koji su stupovi ovdješnjeg umjetnog talijanstva. Zašto se ne brinete za občenito dobro našeg pučanstva, napose za red, pravilno i pravedno uređovanje na ovdješnjem poštanskem uredu? Zašto ne tražite — kao što traže svi pošteni i pravedni članovi one občine, da se vrši zakon, da se povede istraga proti poste mestru proti kojemu imade na c. k. ravnateljstvu pošta i brzojava toliko prijava i pritužba? Zašto se već jednom neposljalo anuo obećanog komesara, koji bi pravodno, zakonito i nepristrano poveo proti njuju istragu. Ravnateljstvo poste imade na pritužbuh i prijavah naše podpise, koje može slohodno prioboliti poste mestru — pak neka nas ovaj izruči sudu ako nisu naše prijave i pritužbe istinite.

Ali možda deka sl. ravnateljstvo dok se otvori parlamentom pak da se u njemu povede pitanje o neretu na našoj posti. Ako je tako, biti će služeno.

Iz Sovinjaka. Imamo hrvatsku školu sa 120 djece a talijansku sa 25 djece. Uzmemo li u obzir, da tu školu polaze djece takvih talijana, eige imena svrsaju na ike kao: Ivančić, Bartulić, Širotić itd. onda ćete lakvo pomisliti, kakva je to talijanska škola.

Rečeno za školu vrijedi i za g. učitelja. A iko je taj učitelj? To vam je sasmosti Komarek (Talijani ga zovu Komarić).

Dosao je iz Fontana. Radi svojih vrhina dobio je valjda pasuš, a sam priopćiven, da su ga jednom tamošnji stanovnici za stablo privezali. Svake sedmice ima posa sa sudom. Od uljnjice preko 10 dana nije imao škole; u obče je on vrlo komadan. Talijanima malo je statlo, da li im djece uspijevaju u školi; glavno je njima, da ih do 11 sati u večer ponuđaju u pjevanju kojekakvih pjesama. Oni se njime ponore, jer nije još ni zavirio u crkvu.

Sve ovo a i ostalo prijavili smo školskim oblastima, pa ih najljepše molimo, da se već jednom započne sa disciplinarnom istragom.

Razne primorske vesti.

Naša braća u Americi za Družbu. U ime Dobrotvornog društva „Istarsku Slogu“ u Chicago III., odsjek broj 11 Hrv. Zajednice u III. postao je gosp. Vinko Žic, tajnik tog društva, svotu od K 82 — za našu Družbu.

Hvala našoj rodoljubnoj braći, što se i u daljekoj budžini sjecaju naše Družbe, iznosišmo ovo za primjer drugog našoj braći, da se ugledaju u rodoljubnu „Istarsku Slogu“, te tako da i oni budu na ponos i diku cijelom našemu rodu! Bog ih postavi!

Za knjigovodje. Ravnateljstvo držbe sv. Ćirila i Metoda za Istru raspisuje ovim natječaj za držbinog knjigovodju. Istru se prima u službu privremeno, za jednu godinu dana. Nakon izminuća redenog roka odlučiti će se o dalnjem namještenju.

Molbenice, obložene svjedodžbama o svršenim naukama i o eventualnom dojmovišnjem službovanju, imaju se dostaviti Ravnateljstvu držbe sv. Ćirila i Metoda za Istru u Opatiji najduže do 15. lipnja o.g.

koja drži do zdrave mjeđu kože, osobito ako želi da nestanu utjeha pieg i zadobiti i udržati nježnu mekanu kožu i buši put, umiva se samo sa Iljansko-milječnim sapunom (Steckempfer-Lilienmilchseife)

(Marka konj na palici) od Bergmann & Co., Tetzel u. E.

Komad po 80 para. Dobiva se u svim ljekarnama, drogerijama i trgovinama parfumerija.

Broj 2512/11.

Gospodja

Natječaj.

U komunalnoj maloj realnoj gimnaziji u Voloskom Opatiji, otvara se početkom školske godine 1911./12. III. razred.

Utiđiši toga otvara se natječaj na mjesto a.) učitelja vjere eventualno suplenta sa nagradom, koju uz iste uvjete učitavaju učitelji na državnom zavodu;

b.) učitelja filologije, kome je glavni predmet hrvatski jezik, a nuzgredni klasična filologija.

U oba slučaja dat će se prednost onim kompetentnijim, koji su kadri osim svoje struke obučavati u još kojem predmetu.

Rešljantni na ova mjesto, neka svoje molbenice valjano instruirane podnesu najkasnije do 15. lipnja 1911. Glavarstvu obćine Volosko-Opatija.

Volosko-Opatija, dne 20. V. 1911.

LJUDEVIT DEKLEVA

Via Campo Marzio br. 5 - Podružnica Via Sisiano 14.

Prodaja svježeg kruha tri puta na dan.

Direktna postupka u dom i u javno lokale.

Prodaja svakovrstnog brašna iz najboljeg mlinu po dnevnoj cijeni.

Postupka brza i točna.

PEKARNA

SAT SA LANCEM !!!

1 sat samo K 190.

Radi nabave velike količine ura razasajte podpisana tvrdka: 1 krasni pozlaćeni 36 satni, točni Anker sat sa hepin lancem za samo 190, kao i 3 godišnje jamstvo. Šaće pouzećem izvozna kuća satova.

F WINDISCH, Krakow br. V.11.

Ako se ne dopadne, vraca se novac.

OLOVE

u korist družbe sv. Ćirila i Metoda dobitljivo so u tiskari Baginje i drug. u Puli ulica Giulia 1. uz cenu od 2 do 10 para.

A. THIERRY-eva Balsam

Jedino pravilno zelenom dugmnom krožno zaštitom markirano.

Stako paljenje, spouštanje, prepričanje, uporabljaju se začaravača jurom markom prgoji se latneno po vodi i stopro karbon. Deluje sigurno, ispekući kesi svih bolesti organa osim, kralje, izbaravanja, promuklosti, katarata grla, prisoblje, bolesti pljuv., spoljne k. d. infekcije, bolesti deluha, upale jetara i sluzene, pojman kangu, etc., rukoboj, i ustnih bolesti, trganja, zglobova, opeklina, k. t. k. testosteron 422 di 1 ili 1 obiteljska bočica K 50.

Thierry-eva centifolijska mast

sigurna i stalna lejkovitično djelovanje kod rana, ruk, lica, očiju, ujala, abcesa, odstranjuje svu stranu tel. sa, koja se dosta u tijelo pa došte predstavne operacije, koje su u svakom skupaju lejkovita kod još tako starih rana, 2 posude stope K 300.

Dostaje se u paketi „A. Thierry-eva centifolijska mast“ Hrvatska. — Imade ga i u skoro svim državama, lejkarnama.

Brzojav! Još nikada u ovdje!

Mi dajemo K 1200 — u daru i gotovom!

Za mrežne slike stavili smo primjer sveta. Staki kraj nadje i presteže mrežne, deluju uči na gospodarstvu III. gospodarstveno-rodnošću od 20 do 30 u felju K 15 u gotovom. Uzeti je, da svaki mrežni listić „Branca“ izgodi načelo i petlje za to K 175 i u markanu. Nagrade se daju na primjeku rukama. Sto pobjeđuju se uprave na

Patria-Zentrale A. Seifert, Beč VII, Neubaugasse 63

Ime Mjesto

